

SAVOGROW
KEHITYSYHTIÖ

KUNTARAPORTTI

touko-elokuu 2025

Kehitysyhtiö SavoGrow Oy

JOHDANTO

Kehitysyhtiö SavoGrow Oy on kuuden kunnan yhteinen elinkeino- ja elinvoimayhtiö Pohjois-Savon länsilaidalla.

SavoGrow toimii yritysten kilpailukyvyn ja alueemme elinvoiman kehittämiseksi Keiteleellä, Pielavedellä, Rautalammilla, Suonenjoella, Tervossa ja Vesannolla. Kehitysyhtiö kokoaa yhteen omistajakuntiansa elinkeino- ja kehittämisresurssit, ja mahdollistaa ulkoisen rahoituksen hankkimisen kehittämistoimintaan. Yhtiö tekee yhdessä omistajakuntien kanssa alueen edunvalvontaa erityisesti elinkeino- ja yrityskehittämiseen liittyvissä asioissa.

SavoGrown alaisuudessa toimii marjantuotannon kehittämis- ja asiantuntijapalveluita tarjoava Marjaosaamiskeskus ja tarjoamme yritysten käyttöön Pohjois-Savon parhaat elintarvikealan tuotekehitystilat Suonenjoen Yrityspuisto Futurialla.

Kehittämistyötä tehdään pitkälti hankevetoisesti tiiviissä yhteistyössä muiden elinkeinotoimijoiden kanssa. Hankkeiden teemat vaihtelevat kulloisenkin kehittämistarpeen mukaan – hankkeita on tällä hetkellä marjoista metalliin ja matkailusta kotoutumispalveluihin. Hanketoimintaamme rahoittavat pääasiassa Pohjois-Savon ELY-keskus ja Pohjois-Savon liitto Euroopan Unionin rahastoista.

Tähän kuntaraporttiin on koottu toimintamme tunnuslukuja ja kuvattu hankkeiden onnistumisia ja haasteita ajalla 05-08/2025.

Kesän nostoja:

EUROOPAN UNIONIN
RAKASTAMANA
SÄÄMÄN
SÄÄMÄN
SÄÄMÄN
SÄÄMÄN

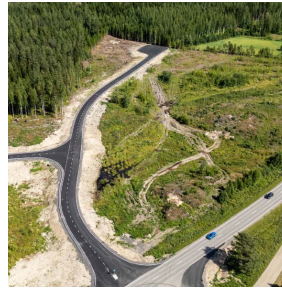
Uudenlaisia asumisen ratkaisuja suunnittelussa

Uudenlaisia asumisen ideoita on suunnittelussa tai tulossa suunnitteluun viidessä SavoGrown alueen kunnassa. Mukana on yhteisöllisen asumisen kohteita, energiaomavarainen pientalokortteli, Torpparikylä ja vanhan hirsitalon muuttaminen pienasunnoiksi monipaikkaisille.

Toimia vihreään siirtymään

Alueemme potentiaalia uusiutuvan energian investointien, kuten biokaasun, suhteen kartoitettiin P-Savon Energia Master Plan -hankkeen toimesta. Tervossa järjestettiin Uusiutuvan energian iltta. Viimeisetkin SavoGrown kuntien valtuustot hyväksyivät kuntien ilmastosuunnitelmat kesän aikana SISU-ilmastohankkeen tavoitteiden mukaisesti.

Tontti- ja toimitilojen valokuvausta

Toukokuussa starttasi SavoGrown Tontti- ja toimitilarekisteri -hanke, jossa kartoitettiin ja valokuvattiin alueen yrityskäyttöön soveltuvia tontteja ja toimitiloja kesän aikana. Rekisteri alueen vapaista toimitiloista julkaistaan syksyn aikana.

Alueen kesälehti Savon Villin Lännän Sanomat ilmestyi

Alueen yhteinen kesälehti - Savon Villin Lännän Sanomat - ilmestyi toukokuussa jo 5. kerran. Lehti on vakiinnuttanut paikkansa ja se jaettiin kattavasti kotitalouksiin, mökkiläisille ja otokselle alueelta pois muuttaneita.

Tekoölykoulutukset ja yrityssparraukset käyntiin

Kyvykäs-hanke lähti kunnolla käyntiin kesän aikana: julkaisimme ensimmäisen tekoölykoulutussarjan ja aloitimme yritysten kontaktoinnin maksuttoman sparrauksen tarjoamiseksi.

Yhteinen gravel-pyöräreitistö etenee

Kesän aikana SavoGrown alueen yhteisen gravel-reitistön maastotyöt ovat edenneet, ja yhdessä kuntien kanssa on otettu käyttöön paikallisia reittejä. Lisäksi on kuvattu materiaalia reitistön markkinointia varten.

Koetointia marjatilalla

Vesihiihi-hankkeessa selvitetään marjatunneissa syntyvän kasvu- ja jätteen soveltuvuutta biohiilen raaka-aineeksi ja uudelleenkäyttöä kasvualustassa joko tunnelissa tai avomaalla. Kenttäkoe Metsäpellon mansikat -tilan tunnelissa toteutettiin kasvukaudella 2025.

Konkreettisia tekoja monipaikkaisuuden edistämiseksi

Monipaikkaisuudesta buustia -hankeemme tuli päätökseen. Päätöspajassa kuultiin esimerkkejä konkreettisista teoista, joita kunnat ovat tehneet monipaikkaisuuden edistämiseksi. Monipaikkaisuuden tiedonkeruumalli on otettu käyttöön Pohjois-Savossa.

Kylmäkuivaustestit aloitettu

Saimme ELTUVAn hankkeen käyttöön 10 kg kylmäkuivurin elokuussa. Olemme tehneet ensimmäisiä kylmäkuivaustestejä mansikalle ja omenalle. Lisäksi on testattu tuotteiden pakkaamiseen soveltuvia pakkausmateriaaleja.

Investointihankkeet etenevät

SavoGrown yritysneuvonta tekee jatkuvasta töitä suurten ja pienempien investointien saamiseksi alueelle. Yksi tämän hetken suurimmista yritysinvestoinneista alueella on Nilakkalohen vesi-intensivinen osittaiskiertolaitos Tervossa. Elinkeinotiimimme kävi tutustumassa hankkeen etenemiseen elokuussa.

Äyskosken alueelle on haettu uutta yrittäjää

Äyskosken alueen tulevaisuus ja uuden yrittäjän löytäminen on ollut yksi kesän tärkeistä projekteista. SavoGrown on toiminut alueen markkinoinnissa aktiivaattorina ja viestinviejänä - alue tarjoaa kiinnostavia mahdollisuuksia matkailualan toimijoille.

Elinkeinolehti SavoGrown Sanomien valmistelua

SavoGrown julkaisee syksyllä alueen elinkeinoinhin painottuvan lehden SavoGrown Sanomat. Lehtijuttuja tehtiin kiivaasti elokuussa.

JENNA TYYSKÄ
Projektipäällikkö

Asumisen uudet tuulet maakuntien rajoilla

Asumisen uudet tuulet maakuntien rajoilla- hankkeen kuulumiset

Asuminen on keskeinen osa kuntien veto- ja pitovoimaa. Tästä syystä asumisen uudet tuulet kirkastaa kuntien asumisen strategioita, suunnittelee taloudellisesti ja kestävästi toteutettuja uusia asumisen ratkaisuja, etsii uusia rahoitus- ja liiketoimintamalleja investointien tueksi ja osallistaa kuntalaisia kehittämään asuinympäristöään sekä tekee kunta- ja maakuntarajoja ylittävää yhteistyötä maaseutuasumisen kehittämiseksi.

TIIVISTYS HANKKEEN ETENEMISESTÄ AJALLA toukokuu-elokuu 2025

Onnistumiset

- Useassa hankealueen kunnassa on uusien asumisen ideoiden luonnossuunnitelmat jo hyvällä mallilla. Ideat monipuolistavat hienosti alueen asuntotarjontaa, erityisesti vuokra-asumisen piirissä. Myös asumalla omaksi – mallia on suunniteltu kokeiluun.
- Monissa kunnissa toteutetaan jo isompia ja pienempiä konkreettisia asumista edistäviä tekoja.

Kehitettävät asiat

- Eri työpakettien sisältöjen selkiyttäminen ja erityisesti tiimipajan toimenpiteiden mahdollisuuksien esiin tuominen kunnille.

Tulossa

- Strategiapajat jatkuvat kuntakohtaisina työpajoina ja työpajojen havaintojen esittelynä valtuustoille.
- Tilaisuuksia mm. EU-rahoituksesta ja osallistavasta budjetoinnista.
- Lisää uusia asumisen ideoita lähtee suunnitteluun ja nyt suunnittelussa olevien kohteiden suunnitelmat valmistuvat syksyn 2025 aikana.

Mitä olemme tehneet ja miten jatketaan

Strategiapajan työskentely lähti liikkeelle toukokuussa 2025 ensisijaisesti viranhaltijoille suunnatuilla kuntakohtaisilla strategiatyöpajoilla, jotka jatkuvat vielä syksyllä 2025. Viranhaltioiden työpajojen jälkeen kootaan työskentelyn tulokset kunnanvaltuustoille, josta voidaan tehdä nostoja kuntastrategioihin.

Tuumapajan uudenlaisia asumisen ideoita on suunnittelussa tai tulossa suunnitteluun viidessä SavoGrow alueen kunnassa. Osa suunnitelmista on ollut arkkitehtien työstettävänä kevään ja kesän aikana ja loput ovat lähdössä suunnitteluun syksyn 2025 aikana. 3.6. esiteltiin koko hankealueella suunnitteluun eteneviä asumisen ideoita, materiaalit tästä löydettävissä Asumisen uudet tuulet -materiaalipankista.

Rahapajan tapaamiset jatkuvat asiantuntijafoorumina, sekä yleisötapahtumina. Syksyllä 2025 teemana mm. erilaiset tukimuodot (kuten asumistuen muutokset, asuntolainojen valtioneuvoston kannustimena maallemuuton lisäämiseen).

Tiimipajassa toteutunut erilaisia asuinympäristöä kehittäviä toimia, kuten kehityskävelyjä, yhteisötaitetta ja tiedonkeruuta. Toteutukseen on tulossa mm. talkoita, asukasyhteisöjen käynnistämistä, ideointityöpajoja.

YHDESSÄ RATKOTTAVAT ASIAT: MINÄ, KUNNAT & SAVOGROW

Kuinka uudet omistamisen mallit lisäävät maaseutuasumisen kiinnostavuutta?

Toteutusaika:	1.9.2024-31.10.2026
SG:n budjetti:	237 954€
Kohderyhmä:	Hankealueen kunnat
Partnerit:	Pihtiputaan kunta, Sydänsuomessa, NIHAK
Lisätiedot:	www.savogrow.fi/asumisen-uudet-tuulet-maakuntien-rajoilla/

JESSE OJALA
TuotekehittäjäJAANA KAPUSTAMÄKI
Tuotekehittäjä

Elintarviketurvallisuushanke ELTUVAn kuulumiset

ELTUVA-hankkeen tarkoituksena on edistää elintarvikkeiden säilyvyyttä ja tuotteiden alkuperän tunnistamista kehittämällä prosessointimenetelmiä ja mittausanalytiikkaa elintarvikeyritysten lähtökohdista. Saavutettua osaamista voidaan hyödyntää elintarvikeyritysten toiminnan kehittämisessä.

Ruoka-alan yrityksiltä vaaditaan nyt muutosjoustavuutta: kireä kilpailutilanne, tuotantokustannusten nousu ja raaka-aineiden saatavuushaasteet koettelevat. Yritykset tiedostavat, että menestys syntyy osaamisesta, sopeutumisesta ja uudistumisesta, ja ovat valmiita panostamaan tuotekehitykseen. Elintarvikkeiden laadun varmistaminen ja uusien teknologioiden käyttöönotto on merkityksellistä erityisesti vallitsevassa maailmanpoliittisessa tilanteessa.

TIIVISTYS HANKKEEN ETENEMISESTÄ AJALLA 05-08/2025

Onnistumiset

- Kylmäkuivaus testit aloitettu SavoGrown tuotekehitystilassa.
- Yritysten HPP-testit ovat kaikki edenneet säilyvyytutkimuksiin.
- Virtuaalikalvat jatkuvat syksyllä.
- Hankkeeseen on tullut mukaan uusi marjayritys ja saamme uuden raaka-aineen testattavaksi kylmäkuivausprosessiin.

Tulossa

- Kylmäkuivaustestejä yritysten raaka-aineille SavoGrowlla.
- Pakkauksen vaikutuksen testaus kylmäkuivattujen tuotteiden säilyvyyteen.
- Loppuseminaarin suunniteltu päivämäärä on 26.11.2025 UEF:lla Kuopiossa.
- Vierailu Frost Dry Oy:lle Hirvensalmelle
- HPP:n vaikutuksen testauksia raaka-aineiden aistinvaraisiin ominaisuuksiin

Mitä olemme tehneet ja miten jatketaan:

- Kaikkien yritysten HPP-tuotteet ovat edenneet säilyvyytutkimuksiin. Touko-elokuussa tehtiin kaksi HPP-ajoa, joissa tehtiin säilyvyytutkimuksiin vakuumikypsennettyä lihaa sekä marjavalmistetta.
- Saimme SavoGrowlle hankkeen käyttöön 10 kg kylmäkuivurin elokuussa
- Olemme tehneet ensimmäisiä kylmäkuivaustestejä, joissa on selvitetty optimaalisia kuivausparametreja mansikka- ja omenaraaka-aineelle.
- Olemme jatkaneet kylmäkuivaukseen tarvittavien laitteiden ja tarvikkeiden suunnittelua. Hankimme kylmäkuivattujen tuotteiden pakkaamiseen soveltuvia pakkausmateriaaleja sekä tuotteiden jauhamiseen soseutuskutterin.
- Hankkeen virtuaalikalvuihin on osallistunut 10 eri hankeyritystä. Syksyllä esittelijöinä on jälleen hankeyritykset ja kaupalliset toimijat, mm. kylmäkuivaukseen liittyen.

Tulossa:

- Tulossa esikäsittelytestejä eri raaka-aineille, esim. vahapintaisille marjoille, ennen kylmäkuivausta.
- Tulossa eri raaka-aineiden kylmäkuivaustestejä SavoGrowlla, mm. jäätelö, liha
- Optimaalisten kuivausparametrien selvittämistä yritysten eri raaka-aineille
- Testataan kylmäkuivattujen tuotteiden säilyvyyttä eri pakkausmateriaaleilla
- Testataan pakkausympäristön kosteuden säätämisen vaikutusta pakkausprosessiin
- Mansikan eri kypsyyssasteiden vaikutus jalostusominaisuuksiin
- Syksyllä järjestetään tutustumismatka Frost Dry Oy:n luo yritysten kanssa. Vierailulla tutustutaan teollisen luokan kylmäkuivaukseen ja prosesseihin.

Toteutusajka: 1.1.2023 – 31.12.2025
SG:n budjetti: 264 952 €
Kohderyhmä: Elintarvikealan jatkojalostusta tekevät yritykset, Elintarviketurvallisuuteen, -kehitykseen ja tutkimukseen keskittyvät yritykset.
Partnerit: Itä-Suomen Yliopisto, Kehitysyhtiö SavoGrow Oy
Lisätiedot: www.savogrow.fi/eltuva

MARKO RAUTAPARTA
Projektipäällikkö
Kalasta kasvua -hanke

Kalasta kasvua -hankkeen kuulumiset

Kalasta kasvua -hankkeen päätavoite on elinkeinokalatalouden esteiden poistaminen sekä uusien kalastajien ja kalaa jalostavien toimijoiden saaminen SavoGrown alueelle. Hankkeen ensisijaisena kohderyhmänä ovat SavoGrown alueen ja sen ympäristökuntien kaupalliset kalastajat, kalastuselinkeinosta ja kalan jalostuksesta kiinnostuneet henkilöt ja yritykset sekä vesialueiden omistajat eli osakaskunnat. Hankkeen toimenpiteisiin voivat osallistua myös lähialueen kalastajat mm. Kallavedeltä ja Konnevesi-Viitasaari suunnilta.

TIIVISTYS HANKKEEN ETENEMISESTÄ AJALLA toukokuu-elokuu 2025

Onnistumiset

- Osakaskuntiin oltu yhteydessä ja kalastajia haastateltu
- Vesannon kalasataman eteen tehty monia markkinointitoimia
- Hanketta esitelty eri yhteyksissä
- Vesannon tupaillassa hyvin osallistujia
- On päästy kalastajien mukaan järvelle troolaamaan ja rysiä kokemaan.
- Veneluiskia dokumentoitu noin 30

Kehitettävät asiat

- Kalastuslupien saanti ammattikalastajille vaatii keskusteluja osakaskuntien kanssa

Tulossa

- Syksyn aikana on jo toimiva kalastaja eteläisestä Suomesta tulee koekalastamaan Tervo / Vesanto alueelle. Talon hän osti kesällä Nilakan rannalta.
- Lyhyitä videoita on tarkoitus tehdä kalastajan mukana troolauksesta ja rysäpyynnistä.
- Opintomatka alustavasti sovittu pohjoiseen
- Livia ammattiopistossa käyn vierailulla kalastaja opiskelijoiden luona
- Säviän kalahallin remontin alustava suunnittelu

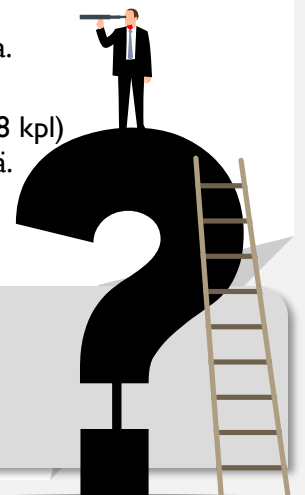
Mitä olemme tehneet ja miten jatketaan

Kesän 2025 aikana on oltu yhteydessä osaan alueen osakaskuntiin ja kalastajiin. Jotkin osakaskunnat eivät enää toimi ollenkaan. Osa osakaskunnista on myöntänyt / myöntää kaupallisille kalastajille kalastuslupia, vaikka kalastajalla ei ole osakkuutta. Moni osakaskunta vaatii osakkuuden tai kalastusoikeuden luovutuksen joltakin osakkaaltaan, jotta kalastaja voi ostaa kalastuslupia alueelle. Alueella toimivia kalastajia on haastateltu heidän työnsä ohessa järville, puhelimesta ja tapaamisissa. On päästy myös heidän mukaan kalaan järville, troolamaan ja rysiä kokemaan.

Vesannon kalasatamaa on tarjottu usealle isolle kalankäsittely-yritykselle toimitilaksi ja esitelty asiasta kiinnostuneille paikan päällä, valokuvattu sekä tehty lyhyt videosittely. Investointitukiasioita eri tilanteisiin selvitetty Ely-keskuksen kanssa. Hanketta on esitelty Yle Kuopion radiossa, Savon Sanomissa, blogikirjoituksessa Kuhä-Suomen sivuilla sekä SavoGrown ja Rautaparta Oy:n Facebook-sivuilla.

Eri luontoalan ammattiopistoihin on lähetetty tiedote hankkeesta ja Livia ammattiopistoon on sovittu käynti. Pohjois-Savon kalatalouskeskuksen pitämässä eri kalastusalueiden kokouksissa (8 kpl) on esitelty hanketta eri puolilla aluetta ja siellä tavattu noin 300 osakaskuntien aktiivista jäsentä. Opintomatka sovittu pohjoiseen, Mieko-järvi - Lokka/Porttipahta sekä Kemijärvi kalahalleille. Veneluiskien kunnosta ollaan yhteydessä kuntiin.

Toteutusaika: 1.1.2025-31.12.2025
SG:n budjetti: 79760
Kohderyhmä: Hankealueen kunnat
Partnerit: Itä-Suomen Kalaleader
Lisätiedot: www.savogrow.fi/kalasta-kasvua

Sari Tulila
ProjektipäällikköSanna Laitinen
Yrityskehittäjä

Kuulumiset KYVYKÄS-hankkeesta

Pk-yritysten ja yritysneuvonnan uudistuminen ja jatkuvuus Pohjois-Savossa

Yritysten uudistuminen on Kyvykäs-hankkeen pääteema ja se on otettu yrityskentällä innostuneesti vastaan. Muutoksia ja muutostarpeita yrityksiin kohdistuu niin sisältä kuin ulkoakin päin. Hankeaika alkoi virallisesti helmikuussa, mutta viiden eri osatoteuttajan rekrytoinnit toteutuivat eri aikaan, joten täyteen vauhtiin hanke pääsi vasta kesäkuussa. SavoGrown Kyvykäs käynnistyi maaliskuussa.

TIIVISTYS HANKKEEN ETENEMISESTÄ AJALLA toukokuu-elokuu 2025

Onnistumiset

- Ensimmäinen Tekoäly - koulutussarja on saavuttanut suuren suosion. Osallistujia on yli 80 henkilöä.
- Hanketiimin rekrytoinnit onnistuivat alkuvaikeuksien jälkeen hyvin. Tiimi on innostunut, aktiivinen ja kehittämishenkinen. Yhteistyö toimii hyvin. Alkuvaiheen viivästyksiä on saatu kurottua hyvin umpeen.

Kehitettävät asiat

- Kyvykäs -hankkeen vaikuttavuuden mittaamista kehitämme edelleen.
- Sekä yritysten että yritysneuvojen koulutusten sisältöjen onnistuminen. Pyritään tasaiseen, tarvelähtöiseen ja konkreettiseen koulutustarjontaan.
- Yritysten sparrausten määrää SavoGrown alueella lisätään.

Tulossa

- Kyvykäs-hanke jalkautuu kuntiin yrittäjäkahveille ja muihin tapahtumiin.
- Digitaalinen kyvykkyys - koulutus alkaa lokakuussa.
- Yrittäjien työhyvinvointi- valmennukset starttaavat SG-alueella v. 2025 alussa.
- Koko maakuntaa koskevat yritysneuvojen koulutukset alkavat v.2026 alussa.

Mitä olemme tehneet ja miten jatketaan

Kevätkausi meni hankkeen käynnistämiseen eli mm. ohjeistusten laatimiseen (Kyvykäs-hankekäsikirja), kilpailutuksiin, koulutusten ja viestinnän suunnitteluun, yritysten sparrausprosessin hiomiseen, erilaisten järjestelmien haltuun ottamiseen ja hankehallintoon. Viiden eri osatoteuttajan yrityskehittäjät ja yritysasiantuntijat muodostavat 8 henkilön innostuneen hanketiimin ja yhteiskehittäjien porukan. Yhdessä olemme rakentaneet yritysten sparraukseen kysymyspohjan ja kehittämiskartan, jonka yritys saa tuotoksena sparrauksesta.

Ensimmäinen Tekoäly-koulutussarja alkoi elokuussa ja on saavuttanut suuren suosion. Kaikki koulutukset toteutetaan hybridinä, osallistua voi eri puolilta Pohjois-Savoa. Ensimmäiset lähitoteutukset ovat olleet Siilinjärvellä ja Iisalmissa. Loppuvuoden Digitaalinen kyvykkyys -koulutussarja vuorottelee Kuopiossa ja Varkaudessa. SavoGrown alueella koulutusten lähitoteutuksia tulee olemaan vuoden 2026 aikana.

SavoGrown rooli hankkeen päätoteuttajana sekä yrittäjien työhyvinvointi- ja yritysten työyhteisövalmennusten vastuuvälmentäjänä on ottanut paljon työaikaa. Tämän vuoksi yrityssparrausten määrä SavoGrown alueella on hieman jäljessä tavoiteaikataulusta.

YHDESSÄ RATKOTTAVAT ASIAT: MINÄ, KUNNAT, SAVOGROW

Miten vaikutamme yhdessä siihen, että myös SavoGrown alueen yritysten tulevaisuus usko ja sitä kautta alueen elinvoima vahvistuvat?

Miten saamme innostettua yritykset kehittämään toimintaansa, osaamistaan ja uudistumista?

Toteutusaika: 01.02.2025 – 31.12.2027
SG:n budjetti: 478 882 €
Kohderyhmä: SavoGrown alueen yritykset ja yritysneuvojat
Partnerit: Kuopion Kaupunki, Iisalmen kaupunki, Siilinjärven kunta ja Navitas Kehitys Oy
Lisätiedot: www.kyvykas.fi

Raija Kumpula
Projektipäällikkö
Marjaosaamiskeskus

Marjaosaamiskeskuksen hankkeiden kuulumiset

Marjaosaamiskeskus toteutti ajanjaksolla 5-8/25 kahta hanketta. Toinen niistä on tiedonsiirtohanke Monimuotoisuuden lisääminen marjatililla, jonka tavoitteena on lisätä monimuotoisuustoimenpiteitä marjanviljelyssä. Tässä hankkeessa järjestetään webinaareja ja muita tapahtumia. Toisena hankkeena jatkui syyskuun 2024 alusta käynnistynyt Vesihiihanke, joka on Itä-Suomen yliopiston hallinnoima JTF-rahoitteinen hanke biohiilen käytön lisäämiseksi vedensuodatusratkaisussa ja kasvualustoissa. SavoGrown osatoteutus liittyy tähän jälkimmäiseen; selvitetään marjatunneissa syntyvän kasvialustajätteen soveltuvuutta biohiilen raaka-aineeksi ja uudelleenkäyttöä kasvialustassa joko tunnelissa tai avomaalla. Kenttäkoe Metsäpellon mansikat –tilan tunnelissa toteutettiin kasvukaudella 2025.

TIIVISTYS HANKKEIDEN ETENEMISESTÄ AJALLA touko-elokuu 2025

Onnistumiset

Tapahtumat:

- KasvuStartti 2025 (15.5.)
- Mansikkakarnevaaleilla 12.7.
- Luke Suonenjoen marjatutkimuspäivä (19.8.)
- Yhteensä 110 osallistujaa
- Utiskirjeet: 3 kpl

Kehitettävät asiat

Tuottajaorganisaatiosta tiedottaminen jatkuu MARKO-hankkeen jälkeen. Marjatilojen vastuullisuusasiat.

Tulossa

- Marjanviljelijöiden opintomatka Etelä-Savoon 23-24.9.
- Hankehaku marjatilojen vastuullisuuteen liittyen (syyskuun lopun hakukierros)
- Syksyn webinaarit

YHDESSÄ RATKOTTAVAT ASIAT: MINÄ, KUNNAT & SAVOGROW

Marjatilojen kannattavuus, jatkajien löytyminen, vastuullisuus jne.

Toteutusaika:	Monimuotoisuuden lisääminen marjatililla 1.4.2024- 31.3.2026, Vesihiihi 1.9.2024-30.9.2026
SG:n budjetti:	MoMa 100 % rahoitus; Vesihiihi 80 %, säätiöt 20 %, hankkeissa ei SG:n rahaa
Kohderyhmä:	Marjanviljelijät
Partnerit:	Vesihiihi UEF, Savonia
Lisätiedot:	www.savogrow.fi/vesihiihi

HANNA MOILANEN
projektipäällikkö

Monipaikkaisuudesta boostia Pohjois-Savon vetovoimaan -hankkeen kuulumiset 1.5.-31.7.2025

Monipaikkaisuudesta boostia Pohjois-Savon vetovoimaan -hanke auttoi Pohjois-Savon kuntia suunnittelemaan ja toteuttamaan monipaikkaisuutta edistäviä tekoja ajalla 1.8.2024–31.7.2025. Lisäksi hankkeessa muodostettiin toimintatapa, jonka avulla kerätään säännöllisesti tietoa maakunnan monipaikkaisista henkilöistä. Kehittämistä rahoitti Pohjois-Savon liitto AIKO-rahoituksella.

Onnistumiset

- Kaikki hankkeessa mukana olevat pilottialueet tekivät hankkeen aikana jonkin konkreettisen monipaikkaisuutta edistävän teon, joka oli realistisesti suhteutettu kunkin toimijan omiin voimavaroihin.
- Pohjoissavolainen tiedonkeruumalli monipaikkaisuudesta valmistui.

Kehitettävät asiat

- Huomiota tulee kiinnittää kuntien mahdollisuuteen ja resursseihin koordinoida monipaikkaisten ihmisten kuntaan kiinnittymistä.
- Monipaikkaisuus nähdään jo monissa kunnissa mahdollisuutena ja elinvoimatekijänä. Kuinka tästä päästään strategisempaan ajatteluun ja toimintaan?

Tulossa

- Hanke on päättynyt 31.7.2025 eli tulevaa toimintaa ei ole.
- Valmistelussa ei tällä hetkellä ole monipaikkaisuuden edistämiseen tähtävää jatkohanketta.

Mitä olemme tehneet ja miten jatketaan

Pilottityöskentely on jatkunut Kaavilla, Karttulassa, Maaningalla, Rautalammilla, Tervossa ja Vieremällä. Kaikilla pilottialueilla onnistuttiin tekemään monipaikkaisuutta edistäviä tekoja, joita on esitelty tarkemmin [hankkeen verkkosivuilla](#) ja pilottien tuloksista julkaistussa tulosartikkelissa.

Pohjoissavolainen monipaikkaisuustiedonkeruumalli valmistui keväällä 2025 ja sitä on esitelty valtakunnallisessa webinaarissa kesäkuun alussa. Pohjois-Savon liitto vastaa tilastollisen monipaikkaisuustiedon keräämisestä ja koostamisesta [ForeSavo-sivustolle](#). Kerran vuodessa on luvassa yhteenveto Pohjois-Savon kunnille tilastojen päivityksen yhteydessä. Vastaavasti kunnat voivat halutessaan tarttua laadullisen monipaikkaisuustiedon keräämiseen omista tarpeistaan ja lähtökohdistaan käsin. Laadullisen tiedon keräämisen tueksi on työstetty lyhyet ohjeet ja tsekkilista, jotka ovat ladattavissa hankkeen verkkosivuilta.

YHDESSÄ RATKOTTAVAT ASIAT: MINÄ, KUNNAT & SAVOGROW

Miten monipaikkaisuuden edistäminen voisi näkyä jatkossa kuntien tai laajemmin SavoGrown alueen strategioissa ja viestinnässä? Millaista tukea monipaikkaisuuden edistämiseen kunnissa kaivataan?

Toteutusaika: 8/2024 – 7/2025
SG:n budjetti: 81 931 €
Kohderyhmä: Pohjois-Savon kunnat
Lisätiedot: www.savogrow.fi/tietoa-meista/hankkeet/monipaikkaisuudesta-boostia

JOUNI ORTJU
Projektikoordinaattori
ProLakeland II

ProLakeland II -hankkeen kuulumiset

TIIVISTYS HANKKEEN ETENEMISESTÄ AJALLA toukokuu-elokuu 2025

Hankkeessa on toteutettu mm. seuraavia toimenpiteitä:

- Tuotettu Lakeland Business Case –esittelyaineisto matkanjärjestäjille ja medialle
- Toukokuussa 2025 mediamatka Lontooseen, hankkeesta mukana proj. pääll. Krista Kuosmanen ja proj. koord. Jouni Ortju
- Tuotettu Lakeland Finland –alueelle yhteinen mediasivu: <https://visitlakelandfinland.com/media-resources/>
- Ylimaakunnallisia matkailun kiertomatkoja/palvelupaketteja suunnitellaan yhteistyössä muiden Itäisen Järvi-Suomen toimijoiden kanssa (ISKE). Culinary and Culture kiertomatka on tuotannossa
- Hankealueella on käynnistetty hankkeen toimenpiteiden vaikuttavuuden kehittämiseksi alueen DMO-toimijoiden ja hanketoimijoiden yhteiset Teams-kokoontumiset 4-5 kertaa vuodessa
- Savonlinnassa järjestettiin toukokuussa 1000 Lakes Workshop myynninedistämisilaisuus yhteistyössä Visit Savonlinnan, Visit Finlandin ja Finnairin kanssa. Se sisälsi 4 matkanjärjestäjien tutustumismatkaa (pre-touria) Lakeland-alueella ja Workshop-päivän. Lähes 90 kansainvälistä matkanjärjestäjää osallistui tapahtumaan.

Onnistumiset

- Yhteistyö alueen keskeisten kv. toimijoiden kanssa on tiivistynyt
- Visitlakelandfinland Instagram-kanava
- Saksan, Sveitsin ja UK:n hakusanakampanjat

Kehitettävät asiat

- Erilaisten hankkeiden ja toimijoiden välisen yhteistyön koordinoimista on jatkettava!
- Itäisen Suomen kiertomatkat
- Lisää tuotteita Visit Finlandin DataHub-tuotetietokantaan

Tulossa

- UK mediavaikuttajien tutustumismatka Pohjois-Savoon ja Kainuuseen 09/2025
- Valokuvaukset ja videoinnit jatkuvat Pohjois-Savossa 09/2025
- Lakeland Airport – toimintamallin rakentaminen
- Eastern Lakeland Market Representantive Saksan markkinoille

YHDESSÄ RATKOTTAVAT ASIAT: MINÄ, KUNNAT & SAVOGROW

Miten saamme lisää yritysten tuotteita Visit Finlandin DataHub-tuotetietokantaan?

Toteutusaika: 1.1.2024 – 30.11.2026

SG:n budjetti: 124 074 €

Kohderyhmä: Itäisen Suomen Lakeland-alueen matkailutoimijat

Partnerit: Kajaanin ammattikorkeakoulu, Arctic Lakeland, Business Joensuu, GoSaimaa, Mikkelin Seudun Matkailupalvelu ry

Lisätiedot: <https://www.savogrow.fi/tietoa-meista/hankkeet/prolakeland/>

Kuulumiset SISU-hankkeesta

Suunnitelmallisen ilmastotyön juurruttaminen Pohjois-Savoon

ANSSI KEMPPINEN JA SANNI KALILAINEN

Ilmastokoordinaattorit
SISU-hanke

Keväällä ja kesällä SISU-hankkeessa on mm. toteutettu kuntakokeiluja ja kehitetty kuntien ympäristövahteja.

TIIVISTYS HANKKEEN ETENEMISESTÄ AJALLA toukokuu-elokuu 2025

Onnistumiset

- Keiteleen ja Tervon valtuustot päättivät päästövähennystavoitteesta ja ilmastosuunnitelmasta toukokuussa. Kaikilla SavoGrown kunnilla on nyt ilmastosuunnitelmat!
- Ympäristövahdin valmistelu on edennyt Suonenjoella ja Rautalammilla.
- SISU-hanke on ollut esillä myös kesän kesän tapahtumissa. Keitelepäivillä nuoret saivat istuttaa mäntyjä.
- Elokuussa järjestimme SavoGrown kunnille Kohti ilmastobudjetoimia – webinaarin.

Alueen päästöistä

- Suomen ympäristökeskus julkaisi uusimmat kulutusperäiset päästötiedot toukokuussa. Suonenjoella päästöt nousivat ja muilla kunnilla vähenivät.
- HIPOVA-hankkeen koordinoima hiilitaseselvitys valmistui kesäkuussa. Maankäyttösektorin hiilinielut eivät riitä kattamaan päästöjä Pohjois-Savossa.

Tulossa

- Rautalammin ja Suonenjoen ympäristövahdit valmistuvat loppuvuonna.
- Hanke järjestää purkamiseen ja maanrakennukseen liittyvän koulutuksen lokakuussa.
- Ilmastotyöryhmät pohtivat yhdessä hyvin alkaneen ilmastotyön jatkoa hankkeen jälkeen. Kuntien ilmastotyön vastuuhenkilöitä kutsutaan yhteiseen tapaamiseen alkuvuonna.

Mitä olemme tehneet ja miten jatketaan?

Kevään ja alkukesän aikana kaikkiin SavoGrown kuntiin saatiin ilmastosuunnitelma ja päästövähennystavoite. Melkein kaikilla kunnilla on omilla sivuillaan myös ilmastotyön osio. Ympäristövahdin pilottikunnissa, Suonenjoella ja Rautalammilla on edistetty seurantatyökalun käyttöönottoa. Ympäristövahti valmistuu viimeistään joulukuussa 2025.

Kuntakokeiluja eli konkreettisia ilmastotekoja on myös tehty kunnissa. Pielavedellä koululaiset olivat keväällä mukana istuttamassa puulajipuistoa, joka osiltaan metsittää tyhjää tonttia ja puut alkavat sitoa hiiltä. Keiteleellä on elokuussa aloitettu skeittipuiston latauspisteen suunnittelu sähköryityksen kanssa. Rautalammilla edellisenä kesänä kylvettyyn maisemapeltoon saatiin kesäkuussa lisää siemeniä ja elokuussa pörriäiset olivatkin taas vallanneet pellon. Vesannolla yhdistysten talo eli Vesannon Valo on saanut uutta ilmettä ja käynnistelee toimintaansa. Suonenjoella on valmisteltu yhdessä lukiolaisryhmän kanssa Ystävyysdenpuistoon tehtäviä istutuksia. Tervossa odotellaan omaa pyöränkorjauspistettä.

Tulevina kuukausina hankkeessa keskitytään käytännön toimenpiteiden tekemiseen ja kuntien ilmastotyön tukemiseen. Hankkeessa kunnille tarjotaan materiaalia ja tukea esimerkiksi hankintaohjeistusten ja valmiussuunnitelmien päivitykseen.

YHDESSÄ RATKOTTAVAT ASIAT:

- Miten kunnan ilmastotyötä saadaan vietyä myös kuntalaisen arkeen?
- Miten kunnat jatkavat ilmastotyötä nyt kun päästövähennystavoitteista ja ilmastosuunnitelmista on päätetty?

Toteutusaika:	01.05.2023 – 30.4.2026
SG:n budjetti:	356 394 €
Kohderyhmä:	SavoGrown alueen kunnat ja asukkaat
Partnerit:	Kuopion Kaupunki, Iisalmen kaupunki ja Navitas Kehitys Oy
Lisätiedot:	www.savogrow.fi/sisu
Tavoitteet:	Kunnille ilmastosuunnitelmat koskemaan kaikkea toimintaa ja kuntalaisten ilmastotoimien edistäminen

Jonni Markkanen
Projektipäällikkö
TechSavo-hanke

TechSavo-hankkeen kuulumiset

Kasvava osaajapula, yhteiskunnallisen murroksen aiheuttamat muutokset, tulevaisuuden liiketoimintamallit ja kyky uudistua, patistavat meidät reagoimaan. Yhteistyön avulla eri sidosryhmien kanssa edistämme yrityskentän liiketoiminnan kokonaisvaltaista kehittämistä. Tämä sisältää toimenpiteitä mm. kansainvälistymiseen, kilpailukyvyyn paranemiseen, analytiikan hyödyntämiseen johtamisessa. Näiden tuloksena pk-yritykset ovat paremmin varautuneet tuleviin teknologia- ja toimintaympäristön muutoksiin erityisesti digitaalisuuteen ja kestäväan kehitykseen liittyen.

TIIVISTYS HANKKEEN ETENEMISESTÄ AJALLA 5-8/2025

Onnistumiset

- Rahoittajalta positiivisia päätöksiä yrityshankkeisiin
- Yrityshankkeet edenneet jo käytännön toimiin
- Hankkeen toimenpiteissä ollaan pääosin tavoitevauhdissa

Kehitettävät asiat

- Alueellisen sekä kuntarajat ylittävän yhteistyön jatkokehittäminen
- Yritysten investointi ja kehityshankkeiden saaminen rahoittajalle

Tulossa

- Yrityshankkeita valmistelussa, työtä jatketaan näiden edistämiseksi
- Syksyllä Alihankintamessut, jossa mukana alueeltamme yrityksiä
- Valmistellaan alueellista elinkeinojulkaisua

Mitä olemme tehneet ja miten jatketaan

Osa kevään aikana valmistelluista yritysکوhtaisista kehitys- ja investointihankkeista saatiin lähetettyä ajoissa rahoittajalle hakujaksoon sekä niihin saatiin positiivisia päätöksiä. Kesän aikana hankkeet ovat osin jo lähteneet toteutukseen.

Alueemme yritysten tilanteet ovat erilaisia, epävarmuus ja globaalit heilahtelut taloudessa vaikuttaa näkymiin, työntekijätarpeiden kohdalla mennään pääosin nykyisillä resursseilla. Muutamilla alueemme yrityksillä on kuitenkin näkyä edelleen siitä että työvoimaa tullaan tarvitsemaan tulevaisuudessa. Tämä vaihtelee toki yritysten koon sekä markkinatilanteen mukaan paljonkin, suoraan osaavaa työvoimaa voi olla kuitenkin haastavaa löytää täsmätarpeisiin nopeasti, yleisesti tahtotila olisi ymmärrettävästi saada paikallisia ihmisiä töihin.

On huomioitava myös se, että kehittämällä yrityksen kokonaiskyvykkyyttä, imagoa ja moniosaamista, mm. tuottavuutta voisi saada kasvatettua entisestään sekä ehkäpä myös lisättyä työvoiman sitoutumista alueellemme. Barometrien mukaan alueemme PK-yritykset ovat toiveikkaita tulevaisuuden suhteen, ja osa kauan odotetuista tilauksista onkin toteutunut.

Kenttätöitä jatketaan tiiviisti alueella, yhteistyö muiden toimijoiden ja sidosryhmien kanssa kehittyä kokoajan. Yritysräjapinnassa kehitystarpeet löytyvät parhaiten keskustellen yritysten edustajien kanssa, pohtimalla yhdessä miten juuri heitä voisoin jelpata hankkeemme kautta. Monta kiinnostavaa hanketta ja yrityskehittämisen toimenpidettä onkin jälleen pöydällä, tästä on innostavaa jatkaa kohti syksyä.

YHDESSÄ RATKOTTAVAT ASIAT: MINÄ, KUNNAT & SAVOGROW

Sijoituspalveluiden kehittäminen, sisältäen päätoimialat. Yritysten sekä yhteistyömahdollisuuksien markkinointi ja verkostoituminen alueemme sisä- ja ulkopuolelle

Toteutusaika: 01.04.2023 – 31.03.2026

SG:n budjetti: 299 505 €

Kohderyhmä: Alueen teknologiateollisuuden sekä puu- ja rakennustuotealan yritykset sekä niille palveluja tuottavat pk-yritykset

Partnerit: Iisalmen Teollisuuskylä Oy (päähankkeen toteuttaja), Savonia AMK, Navitas Kehitys Oy

Lisätiedot: <https://www.techsavo.fi/>

ELINA VÄLKKY
Projektipäällikkö**SARI LIIMATAINEN**
Elinkeinoasiantuntija
Keitele ja Vesanto**AARNO NISKANEN**
Elinkeinoasiantuntija
Pielavesi**TUOMO VÄHÄSARJA**
Elinkeinoasiantuntija
Rautalampi**MINNA SAARIO**
Elinkeinoasiantuntija
Suonenjoki**AILA RIIKONEN**
Elinkeinoasiantuntija
Tervo

Toimitila- ja teollisuustonttirekisteri osana menestyksestä sijoittumispalvelukonseptia

Hankkeen tavoitteena on luoda SavoGrown toiminta-alueen kuntien yhteinen toimitila- ja teollisuustonttirekisteri. Kuntien elinvoimaa mitataan monesti verotuloilla, työpaikoilla ja yritysten kasvulla. Näistä lähtökohdista käsin SavoGrow suuntaa jatkossa toimintaansa osittain Invest in- ja sijoittumispalvelukonseptin rakentamiseen alueellaan. Toimitila- ja teollisuustonttirekisteri on ensimmäinen tärkeä osa SavoGrow-alueen sijoittumispalvelukonseptin kehitystyötä.

TIIVISTYS HANKKEEN ETENEMISESTÄ AJALLA 05-08 2025

Toimenpiteet

- Kuntien omistamien teollisuustonttien ja toimitilojen kartoitus kesäkuussa
- Tonttien ja toimitilojen valokuvaus kesän aikana.
- Tonttirekisterialustojen kartoitus
- Alustan valinta toimitilarekisterille

Kehitettävät asiat

- Hankkeen onnistumisen kannalta kriittisintä on Tontti- ja toimitilarekisterin omaksuminen kuntien ja muiden kiinteistönomistajien työkaluksi => hankeaikana kohteet saadaan helposti rekisteriin, mutta rekisteristä tulee muistutella ja viestiä aktiivisesti myös hankeajan jälkeen.

Tulossa

- Tontti- ja toimitilarekisterin julkaisu
- Yksityisten kiinteistöjen kartoitus ja viesti palveluun
- Alustan asemointi olemassa olevaan viestintään – niin osana kehitysyrityksen kuin kuntien viestintää.

Mitä olemme tehneet ja miten jatketaan

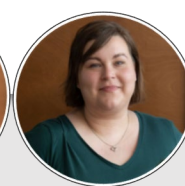
Hanke starttasi toukokuussa 2025. Työt aloitettiin Tontti- ja toimitilakyselyllä alueen kunnille. Kyselyllä kartoitettiin kuntien omistamat kiinteistöt ja niiden kuvaustarpeet markkinointia varten. Kesän aikana valokuvaaja kävi kuvaamassa listatut kohteet ja valokuvista muodostetaan kuntien käyttöön tulevat kuva-albumit SavoGrown Flickr-tilille.

Elokuussa selvitettiin eri alustavaihtoehtoja Tontti- ja toimitilarekisterin toteuttamiseen. Lopulta päädyttiin Hakosalon toimitilapalvelu-järjestelmään, joka otetaan käyttöön alkusyksyn aikana.

Rekisterin käyttöönotto aloitetaan kuntien yrityskäyttöön soveltuvien tonttien ja toimitilojen syöttämisellä alustalle ja työ jatkuu yksityisten omistamien kiinteistöjen kartoituksella. SavoGrown elinkeinoasiantuntijoilla on keskeinen rooli rekisterin juurruttamisessa kuntien käyttöön ja yksityisten toimitilojen kartoittamisessa.

Toteutusaika: 15.5.2025 – 31.12.2025
SG:n budjetti: 57 442 €
Kohderyhmä: kiinteistöjen haltijat (kunnat + yksityiset)
Lisätiedot: www.savogrow.fi/toimitila-ja-tonttirekisteri-hanke

VisitSavo-matkailuympäristön kehittäminen -hankkeen kuulumiset

Luontomatkailu on maailmalla nostamassa suosiota entisestään ja meillä Suomessa on paljon puhdasta luontoa ja otolliset olosuhteet sen hyödyntämiseen varsinkin, kun eteläisessä Euroopassa kesät alkavat olla lämpötilan suhteen varsin kuumia. Meillä SavoGrown alueella on vielä paljon hyödyntämätöntä potentiaalia luontomatkailun saralla ja mm. siihen tämä hanke pyrkii vastaamaan. Hankkeessa kehitämme alueelle yhteisen gravel-reitistön sekä pyrimme auttamaan yrityksiä tuotteistamaan palveluita tämän reitistön ympärille.

TIIVISTYS HANKKEEN ETENEMISESTÄ AJALLA tammikuu- huhtikuu 2025

Onnistumiset

- Gravel-reitistön kokonaisuus kehitty suunnitelman mukaisesti
- MatkailuFoorumi-toiminnan neljäs tapahtuma järjestetty onnistuneesti

Kehitettävät asiat

- Joidenkin paikallisten reitistöjen osalta haasteita maanomistajalupien suhteen
- Yrittäjien aktivoimista kehitettävä

Tulossa

- Seuraava Matkailufoorumi 22.9.25 Rautalammilla
- Matkamessut 2026 tammikuussa Helsingissä
- Velofollies-messut Belgiassa tammikuussa

Mitä olemme tehneet ja miten jatketaan

Kesä on mennyt pitkälti alueen yhteisen gravel-reitistön maastotöiden parissa. Myös paikallisia reittejä yhdessä kuntien kanssa on otettu käyttöön esimerkkinä Lintharjun uusien MTB-reittien käyttöönotto tai jatkettu suunnittelua.

Alueen yhteistä Visitsavo.fi-sivustoa on päivitetty ja jatkettu sosiaalisen median kanavien aktiivista käyttöä alueen toimijoiden ja tapahtumien esille tuonnissa. Elokuun lopulla järjestettiin neljäs alueen Matkailufoorumi Vesannolla, jossa keskusteltiin pyörämatkailun mahdollisuuksista sekä pohdittiin alueen gravel-reitistön asemoitumista ja erottumistekijöitä verrattuna muihin Suomen kohteisiin.

Järjestimme elokuussa myös kesäkuvaukset, jossa kuvasimme materiaalia gravel-teemalla käytettäväksi alueen markkinointiin. Hankkeessa otetut kuvat ovat vapaasti käytettävissä alueen markkinointiin ja ne löytyvät Kehitysyhtiö SavoGrown kuvapankista osoitteesta www.savogrow.fi.

Yrittäjiä on sparrattu mm. sosiaalisen median hyödyntämisessä, nettisivujen käyttöönotossa ja palveluiden tuotteistamisessa.

Loppuvuoden aikana järjestämme vielä kaksi Matkailufoorumiä ja valmistaudumme tammikuun messuihin. Myös gravel-reitistö on tarkoitus saada valmiiksi syksyn aikana. Käymme myös keskusteluita ja selvitämme mahdollisuutta alueen matkailupalveluiden myymisen käynnistämiseksi matkapaketteina.

YHDESSÄ RATKOTTAVAT ASIAT: MINÄ, KUNNAT & SAVOGROW

Kuinka saamme tehtyä alueen yhteisen reitistökartan, josta löytyisivät helposti alueen kaikki luontoliikuntakohteet?

Toteutusaika: 1.4.2024 – 31.12.2025

SG:n budjetti: 288 310 €

Kohderyhmä: SavoGrown alueen matkailuyritykset, alueen asukkaat, alueelle tulevat matkailijat ja alueen kunnat

Lisätiedot: www.savogrow.fi/visitsavo

